

POLITIKKUR

Umboðingin uttanlanda

HEIMASTYRISLÓGIN GEVUR OKKUM RÆTT TIL AT SETA MANN Í DANSKA UTTANRIKISRÁÐIÐ AT TAKA SÆR AV OKKARA ÁHUGAMÁLUM UTTANLANDA. SOMULEIÐIS GEVUR HON OKKUM RÆTT TIL AT SETA MENN VIÐ DONSKU SENDISTOVURNAR Í LONDUM HAR VIT HAVA SERSKILD UTTANRIKISMÁL AT VARVEIHA. HESAR MÓGULEIKAR HAVA VIT IKKI GJORT BRÚK AV; MEN HETTA LANDSSTYRIÐ HEVUR SETT SÆR FYRI AT TAKA VIÐ HESUM FYRIMUNUM, IÐ SKRÁSÆTTIR ERU Í HEIMASTYRISLÓGIN

Uttanrikisrættastan er felagsmál, og er hetta sjálvsagt ein fyrirmyndur fyri okkum, tá øll sliki viðurskipti er krav- og kostmikil; men tað vildi verið órimuligt, um vit ikki høvdu eitt orð at siga í sliki mál um. Vit hava jú ólíka mál at taka okkum av á hesum okjum enn danir, ið eru ein liður í okkara uttanrikisviðurskiptum. Heimastýrislógin heimildir okkum sjálvum at gera vart við okkum á uttanrikisokjum

* Sjálvt um heimastýrislógin er so gomul sum frá 1948 hava
* vit ikki tikið við teimum rættindum, ið har er skrásett í sam
* bandi við okkara viðurskipti
* við útheimin. Higartil hava øll
* okkara landsstýri latið hesi

* mál ligið á lani — eisini hitt
* sokallaða »sjálfstýrislandstýr-
* ið«, sum formáddi sær litið á
* øllum okjum, allar minst tá
* tað ráddi um at vinna okkum
* sjálfstýri í tann mun sum
* heimastýrislógin fyrisetur.

Tað er væl eingin ósemja um tað, at vit sjálvir best kunnu rokja okkara uttanlandaumboðan. Vit ivast ikki í, at danir altíð eru til reiðar at gera sitt besta; men út í æsir verður henda umboðing ikki nóg væl úr hondum greidd, uttan okkara egna tunga talar við og er hjástodd.

Nústandi landsstýri er til reiðar at gera skrásettar lógargreindir í heimastýrislógini til ramar veru-

leikar, og tað er eingin ivi um, at hetta mál væl og vírdiliga kann loysast. Eftir er so at finna røttu menninar — og heldur ikki har er ivi um, at vit lættliga kunnu finna manningina at varveita okkara uttanrikisrættastu til fulnar. Ein stórus fyrirmyndur verður tað at eiga konan stuðul at halda seg til, t.v.s. donsku uttanrikisrættastuna, ið ofta hevur roynst okkum sera holl.

Eingin nýttist líða neyð!

Málið um arbeiðsloysisstuðul er fyri á tingi. Tað hevur mangan verið fyri áður, hvørja ferð reist av javnaðarflokkinum; men borgarligu flokkarnir hava á hvørjum sinni rikið tað aftur. Einku hevur spurst burtur úr einum sliki um týðningarmiklum máli fyri hina arbeiðandi fjøldina.

Tá málið einaferð í tretivnum varð reist av javnaðarflokkinum — og tá var illa státt í landinum — valdu borgarligu flokkarnir at svara at í Føroyum vóru viðurskiptini sliki, at eingin, sum týmdi at arbeiða, var neyðstaddur. Tað var altíð okkurt at finna til arbeiðis (karða og spinna, arbeiða veg fyri onga løn o.s.fr.) Sliki var vírdismetanin av teimum arbeiðandi kreftunum í samfelagnum. Vit eru ikki komnir stórt longur á hesum oki enn!

skal til í sambandi við uttanrikisumboðan. Av sera góðum orsokum verður uttanrikisrættastan kostmiklari hjá smáum tjóðum í mun til tær meira veldisligu.

Tað er rætt og sera rimuligt, at okkara landsstýri nú ger álvara av at taka við hesum lógartilboði og seta mann í henda sess, sum má javnmetast við hinar týðningarmestu í umsiting landsins.

Sendimenn uttanlanda

Tað er ikki bert mann í uttanrikisráðið, sum heimastýrislógin fyrisetur. Vit kunnu seta okkara egna umboðsmenn allastaðni, har sliki umboðan verður hildin neyðug. Slikir umboðsmenn kunnu setast við allar danskar sendistovur í útheiminum.

Føroyskir umboðsmenn hava starvast uttanlanda; men hesir hava veruliga einki havt við almennu uttanrikisrættastu at gera, og bara hetta er ein fjotran, ið ger at vit ikki hava ta ávirkan í uttanrikismálum, sum annars er neyðug.

Sjálvir hava vit havt samráðingar við onnur lond. Samráðingar eru farnar fram við bretum av okkara soluviðurskipti har. Samráðingar fóru fram við Ísland um okkara fiskirættindi har, tá P. M. Dam seinast var lögmaður, og við sera góðum úrsliti. Samráðingar eru

farnar fram við grønlendingar, bæði tá P. M. Dam var lögmaður og tá Hák un Djurhuus var lögmaður. Soleiðis kann ein siga, at vit júst í uttanrikismálum hava verið sera fritt stillaðir; men munur er á fóstum sendimennum og sendinevndum, sum sendar vart av landinum, hvørja ferð okkurt serskið mál stinga seg upp.

Vit eiga rætt at seta umboðsmenn við sendistovurnar í teimum

Limaskapurin í Nordur-landarádnum

Tað vóru ófrættutíðindi, tá boðini komu, at ikki stóð so væl til við okkara limaskapi í Nordurlandarádnum. Tær báðar tjóðirnar, svar og finnar eru ikki hugaðar at taka undir við umsókn okkara um at gerast limir í ráðnum á jøvnum fót við hinar tjóðirnar av norðnum uppruna.

Tað var P. M. Dam, lögmaður, sum legði til brots fyri, at Føroyar kundu gerast limur í Nordurlandarádnum. Hetta fór fram á ráðsfundi í Reykjavík, og tað tóktist, sum allir partar vóru sera væl sinnaðir fyri sliki limaskapi, men nú tykist okkurt vera farið í baklås, so tað sær meira hóttandi út við hesi víðurkenning av føroysku tjóðini.

Petur Mohr Dam

Tað eru Alandsoyggjarnar, ið nú meir ella minni eru komnar okkum tvørtur fyri.

Munur er á øllum viðurskiptum, tá ið sammetingar skulu gerast millum Føroyar og Alandsoyggjarnar. Vit skulu ikki á hesum sinni teiga sundir tey ymisku munarviðurskipti, ið her gera seg galdandi; men munurin er stórus, tað skerist ikki burtur.

Eitt sindur tvøriligt var tað, at júst finnar skuldu spennast bein fyri okkum her; tí ikki minst foroyingar hava vist finnum alla vælvild. Tá ið finnar lógu í blóðigum stríð við mikla grannan fyri eystan bóðu prestar og kirkjufólk bontiga fyri finsku tjóðini

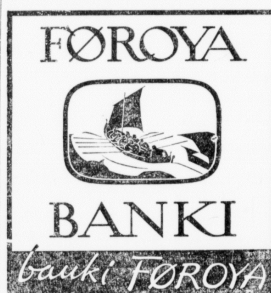
londum, har vit sjálvir halda, at størmal hjá okkum best verða varveitt við egnari umboðing. Landsstýrið og lögting verða at taka støðu til hetta mál og seta menn, har tørvur er til tess. Her verður tað landskassin, ið ber kostnaðin.

Hvi ikki hitt sokallaða »sjálfstýrislandstýrið« tók sær av hesum máli og setti sliki umboðsmenn, er sjálvandi eitt sindur gátuført. Tað mátti verið eitt stig á teirra so kallaðu »sjálfstýrisleið«, men farna landsstýri lat ikki við seg koma, ið at okkurt av teimum táverandi landsstýrisløgum meyladu hart og hvast um, hvussu danir misroktu okkara uttanrikisviðurskipti.

Í samvinnu við koma uttanrikisrættastu er tað eingin ivi um, at vit kunnu fáa hitt besta burtur úr setanini av góðum monnum á sendistovur í teimum londum, ið vit hava serliga stór handilsviðurskipti við.

og kring um alt landið sótu kvinnur og menn og gjørdur stórt handverk fyri at hjálpa finska fólkunum. Langt áramál er nú farið síðan hetta hendi, og skjótt er at gleyma; men harmandi er tað, at hetta skuldi henda so bráðliga!

Tø er avgerðin ikki tikin enn, og enn eiga vit vónina um, at tað kortini ferð at eydnast at finna eina loysn, soleiðis at Føroyar í bestu semju við allar partar kann fáa hina fullu víðurkenningina sum setta norðurlenska tjóðin.

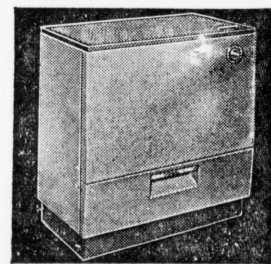

SKULA TIT BRUKA BIL

persónkoyring ella skúla-koyring, so snarið tlf. 3456

Alexander Dalfoss

den varme-rigtige olie-kamin

- dejlig nem varme
- god økonomi
- indbygget tank...

Pf. Valdemar Lützen
Tórshavn — tlf. 1020

Forsætis- og uttanrikisráðharri
Jens Otto Krag

Henda umboðan vil verða ein sera týðningarmikil tættur í okkara landsviðurskiptum mótevnis útheiminum. Manga staðni hava vit bara smávegis orindi úteftir. Í sliki viðurskiptum verður tað hent at hava mannin í rætta staði. Hann kann har gera vart við okkara viðurskipti umvegis sendimenn í øðrum londum.